

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18398/2023
06.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Влада Барањ, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., са боравиштем у селу ..., Општина ..., Република Хрватска, чији је пуномоћник Драган Филиповић, адвокат из ..., ради престанка издржавања супружника, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 151/22 од 25.05.2022. године, у седници одржаној 06.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 151/22 од 25.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П2 369/20 од 28.12.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је дана 29.04.2019. године, по самом закону престало право на законско супружничко издржавање тужене ББ, као повериоца издржавања, установљено правноснажном судском пресудом на основу признања Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П2 149/14 од 22.09.2015. године на терет тужиоца АА из ..., као дужника издржавања. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 51.700,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности првостепене пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, за разлику између тужених тражених 52.200,00 динара и досуђеног износа на име трошкова, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 151/22 од 25.05.2022. године жалба тужене је одбијена и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке и одбијен захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, брак парничних странака је разведен пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П2 112/14 од 29.04.2014. године. У парничном поступку који је вођен ради издржавања супружника на рочишту одржаном дана 22.09.2015. године странке су постигле споразум о висини издржавања овде тужиоца према туженој, након чега је (на предлог парничних странака) суд донео пресуду на основу признања којом је обавезан овде тужилац као дужник издржавања да овде туженој као повериоцу издржавања на име законског издржавања плаћа 25% од пензије коју прима код РФ ПИО Филијала Сремска Митровица и то почев од 01.10.2015. године па убудуће док за то постоје законски разлози. Тужилац је својевремено сачинио поравнање где је констатовано да је заједничким договором између њега и тужене договорено доживотно издржавање почев од 05.10.2015. године па убудуће.

При овако утврђеном чињеничном стању, нижестепени судови су имајући у виду одредбу члана 163. став 2. Породичног закона где је прописано да издржавање супружника после престанка брака не може трајати дуже од пет година, закључили да се у овом случају ради о праву тужене на законско издржавање утврђено пресудом на основу признања од 22.09.2015. године али да је истекао рок од пет година након престанка брака и то 29.04.2019. године. Сходно томе, као и одредби члана 167. став 1. тачка 1. Породичног закона, с обзиром да тужена није истицала ни доказивала да постоје нарочито оправдани разлози који спречавају да ради, што је услов да се законско издржавање супружника продужи после истека рока од пет година, према одредби члана 163. став 3. Породичног закона, то је тужбени захтев тужиоца усвојен. Рок трајања обавезе издржавања је наступио од 29.04.2019. године. Тужена није поднела захтев за продужење издржавања који је морала да поднесе пре истека рока од пет година од почетка издржавања па из тога произлази да обавеза издржавања престаје по самом закону истеком времена трајања и не може се поново остварити. При томе, нижестепени судови су закључили да је без утицаја на одлучивање чињеница да се тужилац накнадним споразумом (поравнањем) обавезао на доживотно издржавање (односно издржавање без ограничења времена трајања), будући да се ради о два различита основа издржавања (законском и уговорном), а тужбеним захтевом је тражено да се утврди да је престало право на законско издржавање супружника. Право тужене на издржавање по основу уговора (наведеног поравнања) није разматрано будући да то није био предмет тужбеног захтева, с обзиром да тужена са своје стране није поставила такав захтев. Имајући све то у виду и другостепени суд је закључио да жалбени наводи нису од значаја за законитост и правилност првостепене одлуке.

По оцени Врховног суда, правилно су поступили нижестепени судови када су закључили да је тужбени захтев основан. Наиме, према члану 163. став 2. Породичног закона прописано је да издржавање супружника после престанка брака не може трајати дуже од пет година. Према члану 167. став 1. тачка 1. Породичног закона произлази да се законско издржавање супружника може продужити и после истека рока од пет

година али захтев се мора поднети пре истека рока од пет година. У супротном правилно су закључили нижестепени судови да обавеза издржавања престаје по закону самим истеком времена трајања које прописује закон. Како је утврђено да је тај рок од пет година истекао, правилно је поступљено кад је тужбени захтев тужиоца усвојен. Овде се ради о обавези издржавања у корист тужене, која је установљена на терет тужиоца судском пресудом. У таквим случајевима мора се донети судска пресуда којом ће се утврдити да је престало то право издржавања.

Наводима из ревизије не доводи се у питање правилност побијане одлуке. Нису од значаја наводи да је издржавање требало да се настави по договору односно уговору између странака јер је тужилац тражио утврђивање престанка законске обавезе издржавања које је у корист тужене установљено по судској пресуди. Поред законске обавезе може се установити и уговорно право издржавања али то није било предмет тужбеног захтева у овој правној ствари. Неприхватљиви су и наводи да рок предвиђен чланом 163. став 3. Породичног закона није искључив. Кориснику издржавања је дата могућност да уз одређене услове може тражити продужење издржавања, што тужена није учинила. Ни остали наводи ревизије тужене нису од таквог значаја да могу довести до другачије одлуке.

Имајући у виду напред изнето, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић